

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-06-05
Besvaras senast
2026-06-22

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:546 Erkännande av Tjetjenska republiken Itjkerien som ockuperad stat

Den 1 oktober 2022 antog Ukrainas parlament, verkhovna rada, en resolution som erkänner Tjetjenien som en tillfällig ockuperad stat av Ryssland. Resolutionen bygger på folkrättens grundläggande princip om folkens rätt till självbestämmande, fastslagen i FN-stadgan artikel 1, samt på den historiska verkligheten att Tjetjenska republiken Itjkerien utropade sin självständighet 1991, de facto uppnådde oberoende efter det första Tjetjenienkriget 1994–1996 och därefter utsattes för en brutal återockupation under det andra kriget 1999–2009. Sedan dess har den ryska federationen, under Vladimir Putins ledning, installerat en marionettregim som systematiskt undertrycker tjetjensk identitet, kultur och politisk självständighet.

Sverige har hittills inte följt Ukrainas exempel. Inte minst efter egna samtal och möten för de demokrativänliga krafter som finns i den tjetjenska frihetsrörelsen United Force står det klart att det finns potential att formellt erkänna och fördöma rådande ockupation.

Nu har Ryssland tagit ytterligare ett steg som understryker allvaret i situationen. I april 2026 antog statsduman, med första behandling, en lagändring som ger president Putin befogenhet att använda ryska väpnade styrkor utomlands för att ”försvara ryska medborgare” och skydda dem mot gripanden, frihetsberövanden eller rättsliga åtgärder från utländska stater eller domstolar som Ryssland inte erkänner. Nu i maj togs lagförslaget i den slutgiltiga behandlingen.

Lagändringen beskrivs officiellt som ett skydd mot ”västerländsk repression” och öppnar explicit för extraterritoriella militära operationer. Den ses av analytiker som en institutionaliserad utvidgning av den redan välkända ryska doktrinen om att ”skydda ryssar och ryskspråkiga” – en doktrin som tidigare använts i Georgien 2008, i Krim samt Donbass 2014 och i det fullskaliga anfallet mot Ukraina 2022.

Den nya lagen utgör därmed inte bara en eskalering av Rysslands revisionistiska politik utan också ett direkt hot mot den internationella rättsordningen. Den undergräver suveräniteten hos stater som har rysktalande minoriteter eller ryska medborgare och ger Kreml ett i praktiken obegränsat mandat att ingripa militärt under förevändning av ”självförsvar”. Mot denna

bakgrund blir det än mer angeläget att Sverige tydligt markerar motstånd mot alla former av rysk ockupation och imperialism, inte minst genom att erkänna Tjetjenska republiken Itjkerien som en tillfälligt ockuperad stat. Ett sådant erkännande skulle vara en principfast handling i linje med vår egen utrikespolitik gentemot Ukraina och skulle stärka det internationella trycket på Ryssland att respektera folkrätten.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

1. Avser ministern och regeringen att, i likhet med Ukraina, erkänna Tjetjenska republiken Itjkerien som en tillfälligt ockuperad stat av Ryssland, och i så fall inom vilken tidsram?
2. Hur bedömer ministern och regeringen den nya ryska lagen från april 2026 och dess konsekvenser för den europeiska säkerhetsordningen, och vilka konkreta diplomatiska eller sanktionsmässiga åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att motverka denna utveckling?
3. Är ministern och regeringen beredda att inom ramen för EU och andra internationella forum aktivt verka för att stödja fredliga ansträngningar som syftar till att ge det tjetjenska folket möjlighet att utöva sitt genuina självbestämmande och uppnå full nationell självständighet?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch